

Til lovforslag nr. L 276. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 10. maj 2000

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension

(Ændring af bopælskravet i efterlønsordningen m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Dansk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet bemærker, at man med lovforslaget endnu engang ser EU's magt og indflydelse på dansk lovgivning.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at Kommissionen betragter kravet om bopæl i Danmark for at få efterløn som værende i strid med EF-traktatens bestemmelser om arbejdskraftens fri bevægelighed inden for fællesskabet.

Lovforslaget betyder, at alle a-kassemedlemmer, der har ret til efterløn, i fremtiden kan tage ophold i et andet EU-land og de øvrige EØS-lande, Norge, Island og Liechtenstein, og modtage efterløn fra Danmark.

Det kan naturligvis være fristende for mange efterlønsmodtagere at kunne opnå en større købekraft og en lavere beskatning, hvis man vælger et af de lande, som Danmark har dobbeltbeskatningsaftale med. Efter regeringens skøn vil der på sigt være tale om, at ca. 3.500 efterlønsmodtagere vil rejse ud af Danmark. Så er spørgsmålet, om regeringen skønner rigtigt. Det gjorde den i hvert fald ikke ved den sidste ændring af efterlønsreglerne.

Det, der bekymrer Dansk Folkeparti ved denne implementering af EU's krav til den danske efterlønslov, er, at de samme muligheder, der gives danske efterlønsmodtagere, også gives til alle andre EU- og EØS-borgere, hvilket kan blive en økonomisk belastning for Danmark.

Implementering af EU-direktiver i dansk lovgivning er ikke acceptabelt for Dansk Folkeparti. Vi ønsker ikke en overstatslig styring fra Bruxelles af det danske arbejdsmarked, den danske socialpolitik og den danske finanspolitik, eller på andre områder. På den baggrund kan Dansk Folkeparti ikke støtte lovforslaget.

Et *andet mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 2. behandling.

Poul Erik Dyrlund (S) fmd. Ole Vagn Christensen (S) Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S)

Anne-Marie Meldgaard (S) Ole Sohn (SF) nfm. Susanne Clemensen (CD)

Anders Samuelson (RV) Jette Gottlieb (EL) Charlotte Antonsen (V) Eva Kjer Hansen (V)

Ulla Tørnæs (V) Jens Vibjerg (V) Knud Erik Kirkegaard (KF) Pia Christmas-Møller (KF)

Mogens Andreasen (DF) Ole M. Nielsen (KRF)

Frihed 2000 havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes svar herpå optrykt efter ønske fra udvalget

Spørgsmål 1:

Hvordan er en dansker, der arbejder i Grønland eller på Færøerne, og som er medlem af en dansk a-kasse og betaler til efterlønsordningen, stillet i forhold til at kunne gå på efterløn, hvis vedkommende fastholder sin bopæl i Grønland eller på Færøerne på tidspunktet for overgangen til efterløn?

Spørgsmål 2:

Ministeren bedes kommentere vedlagte henvendelse fra Hans Meinel vedrørende muligheden for at omfatte Grønland og Færøerne af lovforslaget.

Svar:

Da spørgsmålene har indbyrdes sammenhæng, har jeg valgt at besvare spørgsmålene samlet.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forslaget ikke medfører ændringer i de gældende regler om bopælskrav i forhold til Færøerne og Grønland. Opretholdelse af bopælskravet skal ses i sammenhæng med de særlige regler for medregning af forsikrings- og beskæftigelsesperioder, der gælder for Færøerne og Grønland.

I forlængelse af L 276 vil regeringen undersøge mulighederne for en ændring af bopælskravet for Færøerne og Grønland. Samspillet mellem bopælskravet og de øvrige elementer i efterlønsordningen vil indgå i disse overvejelser.

Færøerne og Grønland er ikke omfattet af arbejdsløshedsforsikringsloven. Det betyder, at Færøerne og Grønland i forhold til arbejdsløshedsforsikringen, herunder også efterløn, betragtes som udland.

Et medlem af en dansk a-kasse, der betaler til efterlønsordningen, skal efter gældende lov have bopæl i Danmark for at overgå til efterløn. Efter lovforslaget skal pågældende have bopæl inden for EØS-området for at overgå til efterløn. Samtidig skal medlemmet opfylde samtlige øvrige betingelser for ret til efterløn. Medlemmet vil således ikke kunne overgå til efterløn, hvis pågældende har bopæl på Færøerne eller i Grønland.

I forbindelse med overvejelserne om muligheden for at ændre bopælskravet for Færøerne og Grønland bemærkes, at såvel Færøerne som Grønland har valgt ikke at deltage i EØS-samarbejdet. Det bemærkes videre, at der gælder nogle særlige (gunstige) regler for medregning af forsikrings- og beskæftigelsesperioder til opfyldelse af betingelserne for ret til efterløn for personer bosat på Færøerne eller i Grønland.

Det er også vigtigt at tage hensyn til, at Grønland ikke har noget arbejdsløshedsforsikringssystem, og at Færøerne har valgt af have deres eget obligatoriske arbejdsløshedsforsikringssystem. På den baggrund er det nødvendigt nærmere at undersøge mulighederne for en ændring af bopælskravet i forhold til Færøerne og Grønland.

Jeg forventer, at undersøgelsen vil være afsluttet i løbet af sommeren 2000, hvorefter jeg kan vende tilbage til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg med en nærmere orientering om resultatet af disse undersøgelser.

Spørgsmål 6:

Hvordan kan det sikres, at a-kasserne fritages for ansvarsforpligtelsen i § 86, stk. 4, i de tilfælde, hvor der fejlagtigt er udbetalt efterløn til et medlem bosat i udlandet, fordi medlemmet har afgivet urigtige eller uklare ukontrollable oplysninger om f.eks. arbejde?

Svar:

Indledningsvist skal jeg bemærke, at jeg ikke finder, at de foreslåede regler om ændring af bopælskravet skulle begrunde en ændring af refusionsreglerne.

Det er min opfattelse, at de gældende refusionsregler i lovens § 86, stk. 4, jf. stk. 6 vil være fuldt ud dækkende også i de tilfælde, hvor det kan være vanskeligt for a-kassen at få den samme dokumentation eller foretage den samme kontrol som i de tilfælde, hvor efterlønsmodtageren har bopæl i Danmark.

I forhold til udbetalt efterløn eller overgangsydelse, der er sket med urette, gælder som hovedregel, at a-kassen ikke har ret til refusion fra

statskassen. Dette gælder dog som udgangspunkt ikke, hvis fejludbetaling skyldes medlemmets svigagtige forhold, hvis fejludbetalingen skyldes en skønsmæssig afgørelse og kassen har sikret sig et tilstrækkeligt grundlag for det uøvede skøn, og skønnet kan anses for forsvarligt, hvis fejludbetalingen skyldes urigtige oplysninger fra fx arbejdsgivere eller offentlige myndigheder, med mindre kassen vidste eller burde vide, at oplysningerne var urigtige.

Herudover kan direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen i ganske særlige situationer ud over de ovennævnte situationer give tilladelse til, at kassen får ret til refusion for fejludbetalte beløb. Denne bestemmelse vil efter en konkret vurdering kunne anvendes i tilfælde, hvor a-kassen ikke har mulighed for at kontrollere medlemmets oplysninger om arbejde og indtægt i udlandet.

Jeg finder derfor, at de eksisterende regler vil

være fuldt tilstrækkelige i forhold til udbetaling af efterløn eller overgangsydelse for personer bosat i et andet EØS-land.

Der er således som udgangspunkt ikke tale om større risiko for kassernes ret til refusion end efter gældende lovgivning.

Det er dog min opfattelse, jf. mit svar på spørgsmål 5, at de vanskeligheder, der kan opstå for a-kassen for at kontrollere og validere de oplysninger, som danner grundlag for udbetalingen, må føre til, at a-kassen anvender muligheden for at suspendere udbetalingen, indtil modtageren har afgivet tilstrækkelig dokumentation. En sådan forsinkelse må efter min opfattelse være en risiko, modtageren tager i forbindelse med bopæl i et andet EØS-land.

Der vil i forbindelse med udarbejdelsen af de administrative regler blive taget højde for de omtalte problemstillinger.